

Preses relīze
Luksemburgā, 2020. gada 16. jūnijā

Lai uzlabotu transportu Eiropā, jāpaātrina pārrobežu megaprojektu īstenošana, uzskata ES revidenti

Galvenie pārrobežu transporta megaprojekti Eiropas Savienībā virzās uz priekšu daudz lēnāk, nekā plānots. Saskaņā ar jaunāko Eiropas Revīzijas palātas (ERP) ziņojumu maz ticams, ka sešas no astoņām revidētajām daudzu miljardus vērtajām infrastruktūrām un to piekļuves līnijām līdz 2030. gadam darbosies pilnībā, kā bija sākotnēji plānots. Līdz ar to tiks vēl vairāk atlikta Eiropas transporta pamattīkla (*TEN-T*) pabeigšana.

2013. gadā ES dalībvalstis vienojās līdz 2030. gadam pabeigt *TEN-T* pamattīklu. Svarīga tīkla iezīme ir pārrobežu transporta projekti, kuru mērķis ir uzlabot savienojumus starp valstu tīkliem Eiropas koridoros.

Revidenti pārbaudīja, vai lielu automaģistrāļu, dzelzceļu un ūdensceļu būvniecība ar pārrobežu ietekmi uz ES transporta pamattīklu bija labi izplānota un efektīvi īstenota. Viņi pārbaudīja astoņus ES finansētus megaprojektus, kuru kopējā vērtība ir 54 miljardi EUR (tostarp 7,5 miljardi EUR no ES līdzekļiem) un kuri savieno transporta tīklus 13 dalībvalstīs; tās ir: Austrija, Beļģija, Baltijas valstis, Dānija, Francija, Somija, Vācija, Itālija, Polija, Rumānija un Spānija.

Visos pārbaudītajos megaprojektos būvniecība ievērojami kavējās (vidēji par 11 gadiem), radot risku, ka pieci no deviņiem daudzvalstu koridoriem nespēs efektīvi darboties. Vājo rezultātu galvenais iemesls bija tas, ka valstis projektus savā starpā bieži vien slikti koordinēja. Dalībvalstīm ir savas ieguldījumu prioritātes un plānošanas procedūras, un tās ne vienmēr vienādā mērā atbalsta pārrobežu projektus vai ieguldījumus starpvalstu koridoros. Līdzīgi arī projektu īstenošana abās robežas pusēs ne vienmēr notiek vienādā ātrumā. Līdz šim Komisija nav izmantojusi tās rīcībā esošos ierobežotos juridiskos instrumentus, lai īstenotu ES līmenī noteiktās prioritātes dalībvalstīs, kurās notiek kavēšanās.

“TEN-T pamattīkla koridoru savlaicīgai izveidei ir izšķiroša nozīme ES politikas mērķu sasniegšanā, un tie atbalsta izaugsmi un nodarbinātību, kā arī cīņu pret klimata pārmaiņām,” sacīja par šo ziņojumu atbildīgais ERP loceklis Oskar Herics. “Jāiegulda papildu darbs, lai

Šī preses relīze sniedz kopsavilkumu par Eiropas Revīzijas palātas sagatavoto īpašo ziņojumu. Tā pilns teksts ir pieejams Palātas tīmekļa vietnē www.eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

paātrinātu daudzu ES transporta megaprojektu pabeigšanu. Tas ir svarīgi, jo šiem projektiem ir būtiska nozīme, lai uzlabotu savienojamību visā Eiropā un savlaicīgi nodrošinātu tīkla ietekmi.”

Laika gaitā astoņu megaprojektu izmaksas ir palielinājušās par vairāk nekā 17 miljardiem EUR (47 %) — iemesls bieži ir izmaiņas projektu izstrādē un darbības jomā, kā arī neefektīva īstenošana. Lielākais izmaksu pieaugums tika konstatēts Sēnas Ziemeļeiropas kanāla (Sēnas-Šeldas savienojuma) projektā, kura tās gandrīz trīskāršojās. Savukārt Rumānijā revidenti novēroja, ka viens jaunizbūvēts A1 automaģistrāles posms netika izmantots un divi posmi bija nepareizi savienoti. Tādējādi nauda tika izmantota neefektīvi un tika izšķērdēta.

Revidenti arī konstatēja nepilnības dalībvalstu izmaksu un ieguvumu analizēs par šiem daudzu miljardu EUR ieguldījumiem — satiksmes prognozes, iespējams, bija pārāk optimistiskas, un daži projekti var nebūt ekonomiski dzīvotspējīgi. Tas it īpaši attiecas uz *Rail Baltica* līniju un Fēmarnbelta pastāvīgā savienojuma dzelzceļa posmu, jo to izmantos pārāk maz pasažieru. Revidenti norādīja arī uz to, ka Komisija pirms ES finansējuma piešķiršanas neveica neatkarīgu būvniecības specifikācijas novērtējumu, pamatojoties uz iespējamām kravas un pasažieru satiksmes plūsmām.

Komisijas īstenotā uzraudzība pār to, kā dalībvalstis pabeidz tīkla izveidi, ir attālināta un ir jāstiprina. Komisija nav izveidojusi īpašu nodaļu, kas sniegtu dalībvalstīm ekspertu atbalstu šādu lielu projektu vadīšanā, un panāktais progress nav pārskatāms. Tomēr nesen Komisija veica pasākumu, lai nodrošinātu ciešāku un efektīvāku pārraudzību un progresu uzraudzību, proti, “īstenošanas lēmumos” formulēja sasniedzamos projekta rezultātus.

Piezīmes izdevējiem

Eiropas transporta tīkla īstenošanu, izveidojot pamattīkla koridorus, reglamentē Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1315/2013. Komisija ir atbildīga par to, lai dalībvalstis pabeigtu transporta pamattīkla izveidi līdz 2030. gadam, savukārt dalībvalstis ir atbildīgas par konkrētu projektu īstenošanu. Astoņiem megaprojektiem ir piešķirts ES finansējums aptuveni 7,5 miljardu EUR apmērā, un Komisija līdz šim ir izmaksājusi 3,4 miljardus EUR. Kavējumu dēļ tā atsauca daļu no sākotnēji piešķirtā finansējuma (1,4 miljardus EUR 17 revidētajiem posmiem). Komisijas pētījumā secināts, ka gadījumā, ja tīkls netiek pabeigts, ES ekonomika zaudēs potenciālo izaugsmi 1,8 % apmērā un netiks realizēti 10 miljoni cilvēku darba gadu.

Astoņi pārbaudītie megaprojekti — četri dzelzceļi (*Rail Baltica*, Lionas–Turīnas savienojums, Brennera klinšu tunelis, *Basque Y* līnija), viens ūdensceļš (Sēnas–Šeldas savienojums), viena automaģistrāle (A1 Rumānijā) un divi multimodāli savienojumi (Fēmarnbelta dzelzceļa/autoceļu savienojums un E59 dzelzceļa savienojums ar Polijas ostām) — katrs izmaksāja vairāk nekā 1 miljardu EUR, un paredzams, ka tie sniegs ievērojamus sociālekonomiskos ieguvumus.

Īpašais ziņojums Nr. 10/2020 “*ES transporta infrastruktūra: lai savlaicīgi nodrošinātu tīkla ietekmi, megaprojekti jāīsteno ātrāk*” ir pieejams ERP tīmekļa vietnē (eca.europa.eu) ES 23 valodās kopā ar daudzvalodu audioresursiem (podkāstiem) par astoņiem megaprojektiem. ERP ir jau iepriekš publicējusi vairākus citus revīzijas ziņojumus par ES transportu (sk. [publikāciju portālu](#)).

Saistībā ar šo ziņojumu preses pārstāvjus lūdzam sazināties ar: Damijan Fišer

E-pasts: damijan.fiser@eca.europa.eu Tālr.: (+352) 4398 45 510 / Mob. tālr.: (+352) 621 55 22 24

ERP īstenotie pasākumi saistībā ar Covid-19 pandēmiju

Eiropas Revīzijas palāta (ERP) ir veikusi vajadzīgos pasākumus, lai Covid-19 pandēmijas laikā turpinātu nodrošināt efektīvus publiskā sektora revīzijas pakalpojumus Eiropas Savienībā un savlaicīgi sagatavotu revīzijas ziņojumus, atzinumus un apskatus, ciktāl tas ir iespējams šajos sarežģītajos apstākļos. Mēs izsakām pateicību visiem, kas strādā, lai glābtu dzīvības un cīnītos pret pandēmiju Luksemburgā, ES un citur pasaulē. Esam apņēmušies atbalstīt Luksemburgas valdības sabiedrības veselības aizsardzības politiku. Mēs mazinām pašreizējās veselības krīzes ietekmi uz saviem darbiniekiem un esam ieviesuši aizsardzības pasākumus, lai viņus un viņu ģimenes pakļautu pēc iespējas mazākam riskam.